

Getalenteerd juntajager naar Den Haag

Luis Moreno Ocampo benoemd tot aanklager Strafhof

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant April 22, 2003

Luis Moreno Ocampo is maandag in New York door de deelnemende landen gekozen tot aanklager van het Internationaal Strafhof. De mediagenieke Argentijn wordt door critici een opportunist genoemd.

De Argentijn Luis Moreno Ocampo (50) is een getalenteerde, veelzijdige advocaat die zichzelf goed weet te verkopen. Een opportunist, zeggen zijn critici. De Argentijn werd al eerder genoemd als aanklager in het Joegoslavië-Tribunaal, maar die baan ging hem voorbij. Naar verluidt omdat Menem, toen Argentinië's president, hem weigerde voor te dragen.

De Argentijn is in eigen land de goeroe van anticorruptie, doceerde aan gerenommeerde buitenlandse universiteiten en begeleidde anticorruptieprogramma's in tal van landen. Maar zijn benoeming als aanklager van het Internationaal Strafhof heeft hij vooral te danken aan zijn werk als assistent-officier van justitie bij het proces tegen de junta in Argentinië.

Ocampo's moeder was een fan van Videla en vond het een schande dat haar zoon verwickeld was in het monsterproces tegen de junta.

Moreno Ocampo studeerde tijdens de dictatuur op de jurisprudentie van het Hooggerechtshof, gaf les aan de faculteit en moest niets hebben van politiek activisme. 'Mijn enige ideologie waren de basisregels van het recht', zegt hij over deze tijd.

Het proces was 'het meest intensieve jaar' uit zijn professionele carrière. De jonge jurist moest honderden interviews met getuigen afnemen om het illegale, ongedocumenteerde verleden te reconstrueren.

Zijn opportunisme kwam uit toen president Alfonsín na druk van de militairen besloot de processen tegen lagere officieren stop te zetten. De hoofdaanklager, Ocampo's baas, wilde de wet waarmee dat gebeurde ongrondwettelijk verklaren. Moreno Ocampo sneed hem de pas af door in een een-tweetje met de minister van Justitie een ander vonnis op te stellen.

Ook de amnestiewet waarmee president Menem later de veroordeelde generaals vrijliet, kreeg zijn instemming. Zijn vonnis was zo kort en vaag dat tegenstanders van de amnestie aanvankelijk dachten dat hij ook tegen was. Moreno Ocampo nam zonder tegenspreken hun felicitaties in ontvangst.

Over het monsterproces tegen de militairen schreef hij later twee boeken. Hij heeft het bij voorkeur over de context van geweld, over hoe ideologie de waarneming vertroebelt en wandaden banaliseert. In zijn ogen verhindert de buitensporige belangstelling voor de moordenaars dat het functioneren van een moorddadig systeem wordt blootgelegd.

In 1992 begon Moreno Ocampo voor zichzelf. Enkele jaren eerder had hij Poder Ciudadano (Burgermacht) opgericht, een niet-gouvernementele organisatie tegen corruptie. Het thema burgerrechten bracht hem veel internationale contacten, waaronder met Transparency International, de bekendste waakhond tegen corruptie. Ocampo was voorzitter van de organisatie voor Zuid-Amerika.

In zijn advocatenpraktijk deed Moreno Ocampo veel corruptiezaken. Het leverde hem nauwe contacten met de televisiewereld op. De advocaat geldt als specialist in het gebruik van de geheime camera in rechtszaken. Een eigen tv-programma waarin hij als rechter bemiddelde in dagelijkse conflicten flopte.

Als advocaat wist hij geruchtmakende zaken binnen te halen. Hij verdedigde voetballer Maradona nadat deze journalisten had beschoten, en een priester, beschuldigd van seksueel misbruik van minderjarigen.

De nieuwe aanklager is een mediagenieke man, die over alles een mening klaar heeft. Ook over de kwestie-Zorreguieta in Nederland. Enigszins hypocriet vond hij de protesten. 'Wij danken Nederland voor de solidariteit', zei hij, 'maar het is laat. De protesten hadden beter kunnen komen tijdens de dictatuur, toen we het hard nodig hadden.'